

Dómurin móttvegis suðurstreymoyar tjóðveldisfelag

Lítið hevur verið skrivað um grundarlagið undir tí sakarmáli, sum var millum 12 limir í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag og nevndina í felagnum.

Niðanfyrir hava vit tí stutta frágreðing um orsøkirnar til at Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag varð stevnt fyrri rættin. Sum kunnugt gav dómarin teimum 12 limunum rætt í teirra pástandi um, at teir framvegis vóru limir í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag.

Eisini hava vit fingið formannin í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag, Vilhjálm Jacobsen, og ein av teimum nevndu 12 limunum, nevniliga Zakarias Wang, til at gera sínar viðmerkingar til dómin

Settur frá sum formaður í 1971

Zakarias Wang varð valdur til formann í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag í 1967. Hann var formaður í felagnum til 1971, tá nýggjur formaður var valdur, tí Zakarias Wang imóti vilja floksins stillaði upp til fólkatingsvalið. Tá. Hann var kortini sitandi sum nevndarlimur í nevndini í felagnum, aftaná at uppskot um fólkatingsval varð felt.

Útihýstur meðan hann var uttanlanda

Eftir rættarúrskurðinum at døma gjørdist samarbeiðsmøguleikarnir torførari og torførari millum Zakarias Wang og ta sitandi nevndina. Hvat tað var, sum orsakaði hetta, verður tó onki sagt um. Helst hevur tað verið støðutakan Zakarias Wangs til fólkatingsvalið, ið hevur verið orsøkin. Tjóðveldis-

flokkurin hevur sum kunnugt ikki viljað stillað upp til fólkatingsvalið.

Tann 11. oktober 1973 fór Zakarias Wang til Íslands sum ferðaleiðari fyrri ein flokk av studentaskúlanæmingum. Og bar nú væl til hjá nevndini. Nevndin, sum áður ikki hevði lagt sína ósemju við Zakarias Wang fram fyrri limirnar, lýsir nú í skundi til limafundar — bert 5 dagar aftaná, at Zakarias Wang er farin av landinum.

Fráboðanin, sum stóð í 14. september tann 16. oktober, kallar til limafund dagin eftir. Hetta var týðuligt brot á grein 7 lógum felagsins, sum sigur, at limafundir skulu fráboðast minst 3 dagar frammanundan. Og afturat hesum kemur, at fráboðanin segði onki um, at »Zakarias Wang« málið skuldi viðgerast á fundinum. Hetta helst fyrri at umganga, at viðhaldsfólk hansara í flokkinum

ikki bleiv so fjølment. Úrslitið varð undir øllum umstøðum til fyrimunar fyrri nevndina.

Á fundinum var ein 5-manna-nevnd sett til at kanna málið. Hetta var gjørt sambært grein 11, sum sigur at slíkar nevndir »gjølla (skulu) granska, um limur er sekur«. So væl og skjótt varð granskað, at Zakarias Wang longu dagin eftir varð koyrdur úr felagnum. Og nevndin í tjóðveldisfelagnum tók bein-anvegin hesa avgerð til eftirtektar. Tað er helst óneyðugt at nevna, at viðhaldsfólk hjá Zakarias Wang onga umboðan hevði í nevndu 5-mannanevnd.

Kravdu demokratiska viðgerð, men fingi tað ikki

Zakarias Wang og viðhaldsfólk hansara í flokkinum royndu aftaná, at Zakarias Wang var afturkomin at fáa málinum eina demokratiska viðgerð í flokkinum.

Á fundi 19. november kravdu 18 limir í felagnum at fáa málið viðgjørt, men tað varð noktað teimum av orðstýraranum.

Í skrivi 23. februar í 1974 kravdu 18 limirnar aftur at fáa málið við viðgerar av nýggjum. Seinri tóku 17 aðrir limir undir við kravinum. Men nevndin vildi framvegis ikki ganga teimum á móti.

Hetta er heldur ikki í tráð við lógir felagsins, sum siga at »Eyka-áðalfundur skal haldast, tá 15 felagslimir skrivliga seta fram uppskot til dagsskrá til slíkan fund« — grein 5.

Hvar er tann politiska síðan?

— Hetta er í stuttum orsøkin til, at teir 12 limirnar í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag stevndu nevndina í felagnum fyrri rættin. Hetta er tann tekniska síðan av málinum. Men málið skuldi helst eisini havt eina politiska síðu. Og hvør hon er, hava vit ikki kunnað uppspurt. Men — ongin veit, hvat kemur at henda.

Viðmerking frá Vilhjálm Jacobsen, formanni í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag

»Vilhjálm, hvør er tín viðmerking til dómin?»

— Vit meta hetta ikki vera eitt slíkt mál, sum danska dómsvaldið í Føroyum eigur at taka sær av. Og dómurin hevur heldur ikki ávirkað okkara avgerð. Vit meina framvegis, at tað var rætt hjá okkum at úti-hýsa Zakarias Wang og hansara monnum úr felagnum. Felagið er sum onnur felag bygt á innan-

Hava blaðmenninir fingið forboð at greiða fólk frá dóminum?

hýsisstuðul hvør til annan. Tað er jú uppgávan við einum so vorðnum felag. Og tað, at dómarin hevur eina meining um, hvørjar limir vit skulu hava í okkara felag, tað er nakað, sum vit als ikki kunnu gódtaka.

»Verða teir so »excluderaðir« einaferð afturat?»

— Teir sum eru »excluderaðir«. Tað eru bert ein spurningur, um teir vilja viðmerkna seg sum »excluderaðar«, ella teir verða úti-hýstir einaferð afturat, ella hvussu ein skal siga tað.

Dómarin sigur, at hasin fundurin var ólógur, tí hann var innkallaður við einum degi, i-staðin fyrri tveimum. Her tekur dómarin lýsingardagin við. So hatta kann ein taka sum ein vil. Hatta er ein formligur feilur, og vit meta hann eisini sum tann einasta feilur.

kann ikki gerast lógur við at eitt felag samtykkir hana. Men sjálvt um samtyktin ikki er ólógur, er hon heldur ikki galdandi, um hon er tikið á ein hátt, sum ikki samsvarar við lógir felagsins.

Tað eru nógv dømi um, at feløg hava tikið avgerðir, sum tey í og fyrri seg hava loyvi til at taka. So er komið fram, at gjørdur var ein formligur feilur, tá avgerðin var tikið, soleiðis at avgerðin ikki var tikið á rætta hátt. Avleiðingin av hesum hevur so verið tann, at dómsvaldið sigur, at tann avgerð, felagið sigur seg hava tikið, als ikki er tikið.

Hetta krav verður sett til felogini av tí at vit liva í einum rættarstati. Tað krav vit seta til okkara medmenniskju er, at tey fylgja landsins lógum, soleiðis at

Zakarias Wang — Hvar hann annað stevnumið enn tjóðveldis-stevnumið?

Viðmerking frá Zakarias Wang

Eg eri biðin um at siga nokur orð um dómin í sakini millum Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag og 12 limir í hesum felag. Tað geri eg fegin, tí eg rokni við at tey eru nógv sum eru bilsin yvir hendaðan dómin.

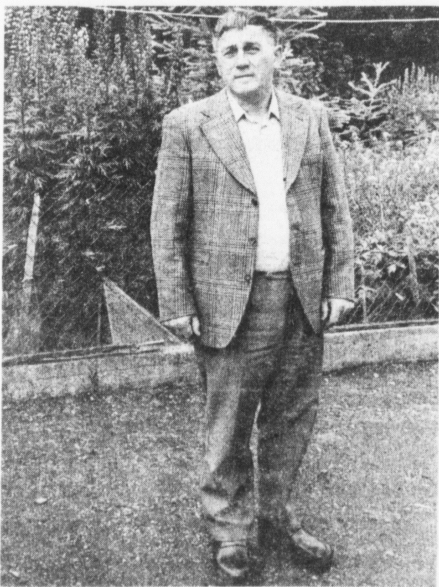
Tað sum gjørdi meg bilsnan, var at tað er soleiðis í okkara samfelag, at tað av myndugleikunum setta dómsvaldið ikki altíð kann sleppa undan at viðgera innanhýsis mál í einum felagi.

Tá nærri verður hugsað um málið er tað greitt, at tað ikki ber til hjá einum felagi at samtykkja eitt nú á einum felagsfund at einir 10 limir skulu verða hongdir. Ein brotsgerð

vit t.d. kunnu ganga úti um náttina uttan at bera ótta fyrri at verða dripin. Men myndugleikarnir skulu eisini fylgja lógnum. Felog eru jú eitt slag av myndugleika. Við at fara upp í tey hava vit gingið undir lógirnar hjá felagnum, men afturfyrir kunnu vit krevja av felagnum, at tað heldur sínar egnu lógir.

Tað er t.d. einki til hindurs fyrri at feløg áleggja limunum at galda limagjald. Men stendur tað í lógnum, at avgerðin um limagjald skal takast á ein ávisan hátt, so ber tað ikki til at krevja at hetta ólógliga samtykta limagjaldið verður gildið.

Men tað mest vanliga, sum kemur fyrri hjá dómsstólunum, eru eksklusiónir úr feløgum. Tað

Vilhjálm Jacobsen, formaður í Suðurstreymoyar Tjóðveldisfelag